

Χρηματιστήριο & Οικονομία

□ Προσαρμογή στο μέλλον, είναι η προτροπή των αναλυτών του χρηματιστηρίου. Η Ευρώπη βρίσκεται σε δύσκολη καμπή και δοκιμάζει τα αντανάκλαστικά της, αλλά η Ελλάδα δεν έχει άλλο χρόνο για χάσιμο. Πολιτεία, πολίτες και επιχειρήσεις πρέπει να ξεχάσουν το μοντέλο ανάπτυξης που βασιζόταν στην κατανάλωση και να στραφούν σε παραγωγικά και εξωστρεφή οικονομικά πρότυπα. Με τον τρόπο αυτό θα παραχθεί πλούτος που θα μπορεί να προσελκύσει επενδυτές εντός και εκτός χρηματιστηρίου.

Τάκης Ζαμάνης

Υπεύθυνος Τμήματος Συναλλαγών, ΒΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ

Να εξασφαλίσουμε το απαραίτητο “οξυγόνο” που χρειάζεται για να λειτουργούμε

Με ποιον τρόπο μπορεί να συμβαδίσει η μακροοικονομική στρατηγική της Ελλάδας με την ανάπτυξη και την τόνωση της επιχειρηματικότητας, στο πλαίσιο πάντα της ΕΕ;

Νομίζω, ότι σε αυτή τη φάση η χώρα μας βρίσκεται σε πάρα πολύ δύσκολο σημείο κι ίσως από τις χειρότερες οικονομικές στιγμές που έχει βρεθεί ποτέ. Αυτό που απαιτείται σε πρώτο στάδιο είναι να εξασφαλίσουμε το απαραίτητο “οξυγόνο” που χρειάζεται για να λειτουργούμε και σε δεύτερο στάδιο να ολοκληρώσουμε τη διαδρομή που πρέπει να φέρουμε σε πέρας. Άρα το πιο βασικό θέμα είναι να εξασφαλίσουμε ρευστότητα, γεγονός που παίζει πολύ μεγάλο ρόλο στην ενδυνάμωση των τραπεζών και το δεύτερο που παίζει πολύ μεγάλο ρόλο είναι να αλληλάξουμε τις διαδικασίες. Τις διαδικασίες για το πώς λειτουργούν οι επιχειρήσεις στη χώρα μας, ώστε να έχουν πολύ καλύτερη συνεργασία με τις δημόσιες υπηρεσίες. Παράλληλα, στον κώδικα φορολογικών στοιχείων να γίνει τέτοια τροποποίηση, έτσι ώστε να γίνει εύκολα αναγνωρίσιμη αλλά και εφαρμόσιμη χωρίς παρεμβολές που δημιουργούν ανασφάλεια στους επιχειρηματίες. Είναι σημαντικό να φτιάξουμε το επιχειρηματικό περιβάλλον, το περιβάλλον στην αγορά μας, έτσι ώστε οι επιχειρηματίες που θα θελήσουν να έρθουν στη χώρα μας, να μπορούν να αισθάνονται πιο ασφαλείς για τους προϋπολογισμούς που κάνουν σε

βάθος πενταετίας και να μην πιστεύουν ότι κάπου θα προκύψει κάτι απρόσμενο και θα τους αλλιάξει τις συνθήκες εργασίας.

Γιατί στη χώρα μας δεν έχουν λειτουργήσει αποτελεσματικά εναλλακτικά εργαλεία χρηματοδότησης της επιχειρηματικότητας;

Παίζει πολύ μεγάλο ρόλο η ανασφάλεια του συστήματος. Προς το παρόν, δεν είμαστε μόνο από πλευράς αξιολόγησης σε πολύ χαμηλή βαθμίδα, αλλά και όλο το οικονομικό περιβάλλον στη χώρα μας είναι αρνητικό. Ένα Venture Capital για να επενδύσει τώρα στη χώρα μας πρέπει να πάρει μεγάλο ρίσκο και ίσως η απόδοση να μην είναι τέτοια, που να επιτρέψει να προχωρήσει σε επενδύσεις μεγάλων προσδοκιών. Οπότε, προσπαθούν να εξασφαλίσουν καλύτερες συνθήκες λειτουργίας και μετά να αποφασίσουν να βάλουν τα χρήματά τους. Υπάρχουν αυτή τη στιγμή στον κόσμο περιοχές με πολύ καλύτερες προϋποθέσεις για επενδύσεις, που μπορεί να είναι οικονομικά πιο προβλέψιμες. Και αυτό τους δίνει καλύτερες ευκαιρίες τοποθέτησης χρημάτων εκεί. Όταν φτιάξει το

οικονομικό περιβάλλον και περιοριστεί η ανασφάλεια, οικονομική και πολιτική, τότε θα αλλιάξει και αυτό. Η προβλεψιμότητα παίζει μεγάλο ρόλο γιατί όταν κάποιος επενδυτής προχωρά σε μια μελέτη για να κάνει μια επιχείρηση, είτε την αποκτήσει μέσω αποκρτικοποίησης, ή μέσω εξαγοράς, πρέπει να δει τις συνθήκες που επηρεάζουν την επιχείρηση. Ο επιχειρηματίας ξέρει το προϊόν που θα δώσει στην αγορά, αλλά υπάρχουν επίσης πολλοί παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση του εγχειρήματός του. Ο τρόπος που συνεργάζεται με το κράτος, με τους πολίτες, πώς λειτουργεί η τοπική αγορά, υπό ποιες συνθήκες πραγματοποιούνται εξαγωγές προϊόντων, ποιο είναι το επίπεδο διαφθοράς.

Ποια σενάρια για τη μακροπρόθεσμη πορεία της ελληνικής οικονομίας προεξοφλεί η ελληνική κεφαλαιαγορά;

Νομίζω, ότι στο σημείο που βρισκόμαστε έχουμε προεξοφλήσει σχεδόν τα χειρότερα σενάρια. Σχεδόν, γιατί το σενάριο που φοβάται η αγορά μας αυτή τη στιγμή είναι η στάση πληρωμών. Θεωρώ, ότι είμαστε

“ Καλύτερα να συνεχίσουμε από τη θέση που είμαστε, αλλά να λειτουργούμε, παρά να μην λειτουργούμε και να ήλμε μετά τι θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει ”

πολύ κοντά σε αυτήν την προεξόφληση, για αυτόν το λόγο και η αποτύπωση επάνω στους δείκτες, μας έχει φέρει πίσω δεκατρία - δεκατέσσερα χρόνια. Οπότε, όλη αυτή η διαδικασία αποτυπώνεται ιδιαίτερα στον τραπεζικό κλάδο, εκεί είναι μεγάλη η αποτύπωση του πιθανού κακού που μπορεί να συμβεί και επειδή είναι εκτεθειμένες οι ελληνικές τράπεζες σε αυτό, καταγράφεται επάνω στις τιμές, οπότε ήδη είμαστε πάρα πολύ χαμηλά. Θα έλεγα πως η αγορά μας είναι υπερπουλημένη. Ωστόσο, παρατηρούμε πως στην πρώτη θετική είδηση τα άλλατα είναι πολύ γρήγορα. Γεγονός που δείχνει την ευαισθησία της αγοράς μας στη φάση που βρισκόμαστε.

Μιλήσατε για την ενίσχυση των τραπεζών. Υπάρχει μια άποψη που λέει, ότι οι τράπεζες έχουν προστατευθεί αρκετά και δεν είναι τόσο εκτεθειμένες όσο φαίνεται. Τι ισχύει τελικά;

Θεωρώ, ότι αν δούμε τα στοιχεία τους είναι ο αδύναμος κρίκος της υπόθεσης. Ευτυχώς, δεν είχαμε εμπλακεί στην προηγούμενη κρίση του 2007 - 2008 και έτσι

Μάνος Χατζηδάκης

Υπεύθυνος Επενδυτικής Στρατηγικής, Πήγασος ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ

μπορέσαμε να αντέξουμε τη δική μας κρίση. Απλά δέχτηκαν τις συνέπειες της ύφεσης και την αδυναμία να δανείζον τις επιχειρήσεις, επιτείνοντας την ύφεση. Ίσως στο τέλος πρέπει να υπάρξει μια κάθαρση στο σύστημα, το επόμενο θα είναι να εξασφαλίσουμε συνθήκες ευνομίας στην αγορά για να μπορέσουμε να κινηθούμε και με τη βοήθεια της ΕΕ και του ΔΝΤ. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εξελιχθούν σε γκρουπ ισχυρότερων, μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων.

Υπάρχει πρόταση από την πλευρά της χρηματιστηριακής αγοράς για ένα πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων, που θα είναι αποτελεσματικό για τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας αλλά και την τόνωση της πραγματικής οικονομίας;

Όλοι μας θα θέλαμε να δούμε να γίνονται πράξεις προς αυτή την κατεύθυνση των αποκρατικοποιήσεων, έτσι ώστε από τη μια πλευρά να δώσουμε τη δυνατότητα στο έλλειμμα μας να μειωθεί και από την άλλη να δώσουμε τη δύναμη που λείπει από τη χώρα. Να έρθουν επιχειρηματίες στη χώρα μας, να δημιουργήσουν ένα πε-

ριβάλλον, τέτοιο, έτσι ώστε και το ΑΕΠ να κινηθεί θετικά και η ανεργία να μειωθεί. Μετά θα έχουμε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη, σταθερότητα και κατανάλωση. Είναι αλληλένδετα. Ίσως να θεωρούμε ότι πραγματικά μπορούν να πωληθούν εταιρείες πολύ χαμηλά, αλλά ίσως καλύτερα να συνεχίσουμε από τη θέση που είμαστε και να το εξετάσουμε ιστορικά το γεγονός αυτό, αλλά να λειτουργούμε, παρά να μην λειτουργούμε και να λέμε μετά τι θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει.

Θεωρείτε πως ήρθε η ώρα των δομικών αλλαγών στις χρηματαγορές και στον τρόπο αποτύπωσης από τους ειδικούς του χώρου των επιχειρήσεων και των οικονομικών;

Οι αγορές είναι αποτελεσματικές και αποτυπώνουν πολύ γρήγορα τα γεγονότα με τη χρήση του Internet και τη διάδοση των πληροφοριών. Αυτό κάνει όλους τους επενδυτές να έχουν σχεδόν την ίδια πληροφόρηση και νομίζω, ότι οι αρχές προσπαθούν να θωρακίσουν το σύστημα. Παίρνονται μέτρα, αλλά καθυστερούν στην εφαρμογή τους.

Άμυνα μέχρι νεωτέρας για τις εισηγμένες εταιρείες

Ποιες είναι οι εκτιμήσεις σας σχετικά με τις αποδόσεις των εισηγμένων εταιρειών κατά την τρέχουσα οικονομική χρήση;

Πρόκειται για άλλη μια δύσκολη χρήση, όπου τα αποτελέσματα θα παραμείνουν σε πίεση για μια ακόμα χρονιά. Ίσως να μην δούμε την έκταση των ζημιών της χρήσης του 2010, καθώς μεγάλο μέρος τους οφειλόταν σε έκτακτους και μη οργανικούς παράγοντες. Η κάμψη της ζήτησης και η αδυναμία χρηματοδότησης

των πωλήσεων ή κάποιας άλλης παραγωγικής ιδέας θα κρατήσει τους τζίρους σε χαμηλά επίπεδα. Λόγω των κινήσεων αναδιάρθρωσης κόστους όμως, η εμφάνιση ζημιών θα είναι πιο μετριωπάθης σε ένταση. Το μήνυμα των καιρών έχει γίνει πλέον αντιληπτό σε όλο το φάσμα των εταιρειών: Άμυνα μέχρι νεωτέρας. Αν στο σύνολο των εταιρειών εμφανιστεί μια κερδοφορία €1 ή €2 δις είναι καθαρά τυπικό και δεν αλλιάζει κάτι στην αποτίμηση της αγοράς. Οι κλάδοι που θα

παραμείνουν υπό πίεση είναι αυτοί που έχουν και τη μεγαλύτερη έκθεση στη ζήτηση της λιανικής (εμπόριο αυτοκινήτων, ένδυση, υπόδηση, ηλεκτρικά είδη), η κατασκευή και ο χώρος των μέσων ενημέρωσης. Από την άλλη πλευρά, όσες εταιρείες έχουν προλάβει να αλλιάξουν το γεωγραφικό μίγμα πωλήσεων ή έχουν περιορίσει ζημιολύγες δραστηριότητες, θα έχουν σαφώς καλύτερες επιδόσεις και θα διαφοροποιηθούν αισθητά από το σύνολο.

Χρηματιστήριο & Οικονομία

Αρκεί η τόνωση των εξαγωγών και η έμφαση σε νευραλγικούς τομείς, όπως είναι ο τουρισμός για να καλυφθούν οι απώλειες που επέφερε στον ιδιωτικό τομέα η παρούσα κρίση;

Είναι μια αναγκαία συνθήκη, αλλά όχι ικανή. Ο βασικός κορμός της ελληνικής οικονομίας δεν είναι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, αλλά η μεταποίηση και η μικρομεσαία οικονομική μονάδα. Όταν ο βασικός πυλώνας χρηματοδότησης του συστήματος βρίσκεται σε άμυνα είναι δύσκολο να κινηθεί το πλήθος των εταιρειών που συντηρούν τη λιανική κατανάλωση στη χώρα μας, το οποίο μέχρι πρόσφατα είχε ανοικτές πολύμνες πιστώσεις που τώρα εξελίσσονται σε επισφάλειες. Μια καλή τουριστική περίοδος θα κλείσει πληγές και θα δώσει ανάσες ρευστότητας. Όχι όμως σε όλους. Δεν είμαι καθόλου σίγουρος αν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις θα επιδιώξουν να εισάγουν την κερδοφορία τους σε μια εχθρική φορολογικά οικονομία. Άρα χρειάζονται ακόμα κινήσεις για να ενισχυθεί η εγχώρια οικονομία. Η μείωση της κρατικής δαπάνης από την αγορά (έργα υποδομών, κατασκευή, επιχορηγήσεις, κ.λπ.) είναι αισθητή και η εξάρτηση πολλών κλάδων (Πληροφορική, Κατασκευές, Διαφήμιση) δεν αναπληρώνεται επί του παρόντος, έστω και μερικώς από την ιδιωτική ζήτηση.

Γιάννης Χριστόπουλος
Οικονομολόγος, SOLIDUS ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕΠΕΥ

Προσαρμογή στο μέλλον και όχι στο παρελθόν

Με ποιον τρόπο μπορεί να συμβαδίσει η μακροοικονομική στρατηγική της Ελλάδας με την ανάπτυξη και την τόνωση της επιχειρηματικότητας, στο πλαίσιο πάντα της ΕΕ;

Είναι πάρα πολύ δύσκολο το θέμα. Εί-

Ποια σενάρια για τη μακροπρόθεσμη πορεία της ελληνικής οικονομίας προεξοφλεί η ελληνική κεφαλαιαγορά;

Η υποχώρηση της αγοράς σε επίπεδα προ δεκαεσάρων ετών είναι ενδεικτική των ακραίων σεναρίων που έχουν τιμολογηθεί στις τιμές των μετοχών σήμερα. Οι τιμές μπορεί να μην ανταποκρίνονται στην αξία πολλών σοβαρών και υγιών επιχειρήσεων, ωστόσο ο βαθμός αβεβαιότητας έχει επιδράσει στην ψυχολογία των επενδυτών, που βλέπουν την αγορά ως καλήθι ρίσκου χωρίς επιμέρους διαφοροποιήσεις. Αυτό σημαίνει, ότι θα χρειαστεί αρκετό καιρό για να πείσει η ελληνική οικονομία για τις προοπτικές της, οι οποίες περνούν πλέον μέσα από ένα πολύ απαιτητικό και φιλόδοξο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων. Αυτό ίσως είναι και ο καταλύτης επιστροφής των ξένων επενδυτών: Μια καλή επίδοση σε αυτά που υποσχόμαστε ότι θα κάνομε σε αυτό το πρόγραμμα.

Υπάρχει πρόταση από την πλευρά της χρηματιστηριακής αγοράς για ένα πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων που θα είναι αποτελεσματικό για τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας, αλλά και την τόνωση της πραγματικής οικονομίας;

Για τη χρηματιστηριακή αγορά οι αποκρατικοποιήσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα λόγο ζωρότερου ενδιαφέροντος. Ωστόσο, η διαδικασία δεν προβλέπει ότι αναγκαστικά συμμετέχουν όλοι οι μέτοχοι σε ένα τίμημα πώλησης. Αυτό αμέσως δημιουργεί μια διάκριση υπέρ του Δημοσίου, όπως έγινε στην περίπτωση του ΟΤΕ. Το χρηματιστήριο θα μπορούσε να αυξήσει τη διαφάνεια ή και το τίμημα στη διαδικασία πώλησης, αν η πλειοδοσία των τιμών για την εξαγορά μιας Κρατικής συμμετοχής γίνονταν μέσα από την ίδια την αγορά. Επίσης, θα δημιουργούσε ένα "δυνατό στόρι" για την Ελλάδα που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στο εξωτερικό και να προσελκύσει κεφάλαια και σε άλλες εισηγμένες εταιρίες.

“ Όσες εταιρίες έχουν προλάβει να αλλιάξουν το γεωγραφικό μίγμα πωλήσεων ή έχουν περιορίσει ζημιογόνες δραστηριότητες θα έχουν σαφώς καλύτερες επιδόσεις ”

να γεγονός, ότι το μακροοικονομικό περιβάλλον, λόγω ύφεσης, δεν ευνοεί την εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών. Από την άλλη πλευρά πλέον, δεν μπορούμε να μιλάμε για ανάπτυξη με τους όρους του παρελθόντος. Η ανάπτυξη μέσω

της χρηματοδότησης της κατανάλωσης τελείωσε. Πρέπει να ξεκινήσουμε από την αρχή και να αναζητήσουμε εκείνες τις επιχειρήσεις που έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, μπορούν να σταθούν στις αγορές του εξωτερικού και να δημι-

ουργήσουν πλούτο. Ως λαός, οι Έλληνες είμαστε καταδικασμένοι να προσαρμοστούμε. Αυτό που θα πρέπει να επιλέξουμε, είναι αν θα προσαρμοστούμε στο μέλλον ή στο παρελθόν. Η ελληνική οικονομία θα πρέπει να κοιτάξει τον εαυτό της στον καθρέφτη, να αναγνωρίσει τα όποια συγκριτικά πλεονεκτήματα και αδυναμίες της, να προγραμματίσει και να πράξει τα δέοντα, ώστε να καταφέρει να ξεπεράσει και αυτήν την κρίση. Οι δε εμπλεκόμενοι σε αυτή θα πρέπει να σταματήσουν να περιφρονούν τον ήλιο και να αγνοούν την παγκόσμια και την ελληνική οικονομική πραγματικότητα. Με αφορμή την ελληνική κρίση χρέους που της ταιριάζει απόλυτα η ρήση του λαού μας "θέρος-τρύγος-πόλεμος", τόσο οι Έλληνες, όσο και οι Ευρωπαίοι ηγέτες καλούνται να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων και να αποδείξουν ότι θέλουν και μπορούν να δώσουν πρώτα πολιτική και μετά οικονομική λύση στη μεγάλη πρόκληση.

Ποια σενάρια για τη μακροπρόθεσμη πορεία της ελληνικής οικονομίας προεξοφλεί η ελληνική κεφαλαιαγορά;

Λέγεται, ότι ο φόβος και το συμφέρον ενώνουν τους ανθρώπους. Στη σημερινή εποχή ο κοινός φόβος που ενώνει τους Ευρωπαίους και όχι μόνο, λέγεται ΧΡΕΟΣ. Όσο οι Ευρωπαίοι μιλάνε για το πρόβλημα μυωπικά και σε τρίτο πρόσωπο, το πρόβλημα θα παραμένει και θα απειλεί τόσο την Ευρώπη, όσο και την παγκόσμια οικονομία. Στην Ελλάδα αργήσαμε αλλά καταλάβαμε, ότι το πρόβλημα της διαχείρισης του χρέους είναι μεγαλύτερο από τις δυνατότητές μας, πράγμα που φαίνεται από την επιστολή Παπανδρέου στους ευρωπαίους ηγέτες. Χάθηκε πολύτιμος χρόνος. Μακάρι να μην χαθεί και από τους Ευρωπαίους. Το Χρηματιστήριο Αθηνών έχει προεξοφλήσει σε μεγάλο βαθμό τα άσχημα της εγχώριας οικονομίας. Αυτό που περιμένουμε είναι να συμβαδίσει η χρηματιστηριακή εικόνα με

“ Πρέπει να ξεκινήσουμε από την αρχή και να αναζητήσουμε εκείνες τις επιχειρήσεις που έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ”

εκείνη της πραγματικής οικονομίας και της οικονομίας της καθημερινότητας. Διότι, ενώ είμαστε σε ύφεση και οι χρηματιστηριακές τιμές έχουν μειωθεί σημαντικά, οι τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών συνεχίζουν να παραμένουν υψηλές. Θα έρθει η στιγμή της σύγκλισης αυτών των δύο εικόνων, προκειμένου να ξέρουμε σε ποια πραγματικότητα ζούμε.

Υπάρχει πρόταση από την πλευρά της χρηματιστηριακής αγοράς για ένα πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων που θα είναι αποτελεσματικό για τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας, αλλά και την τόνωση της πραγματικής οικονομίας;

Η εμπλοκή της τριόγκας στην περίπτωση των αποκρατικοποιήσεων, θεωρώ, ότι μπορεί να οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα. Η ελληνική πλευρά οφείλει να επισημαίνει ορισμένα σημεία στη διαδικασία και δυστυχώς, σε αυτό δείξαμε ολιγωρία.

Θεωρείτε πώς ήρθε η ώρα των δομικών αλλαγών στις χρηματαγορές και στον τρόπο αποτύπωσης από τους ειδικούς του χώρου των επιχειρήσεων και των οικονομιών;

Το 2008, στο ξέσπασμα της κρίσης οι προσπάθειες αντίδρασης επικεντρώθηκαν στη σωτηρία των τραπεζών. Πλέον το πρόβλημα έχει μεταφερθεί στα κράτη. Η κρίση χρέους ξεπερνά την Ελλάδα, αλλά και την Ευρώπη. Ασφαλώς και απαιτούνται νέα εργαλεία και κυρίως, νέου τύπου ανάπτυξη και ευημερία. Η συμβατική γνώση για τις αγορές και τα εργαλεία που υπήρχαν ως απόρροια και της εμπειρίας των προηγούμενων κρίσεων αποδείχτηκαν μάταια και λίγα. Οι αγορές έζησαν πρωτόγνωρες καταστά-

σεις φόβου και έντονων ακραίων διακυμάνσεων. Οι οικονομίες (Κράτη και Επιχειρήσεις) αποδείχτηκαν απροετοίμαστες και χωρίς δυνατότητα και γνώση να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση. Μια κρίση που ψάχνοντας κάποιος θα βρει τα αίτια της να προέρχονται από τον τρόπο ανάπτυξης του σύγχρονου χρηματοοικονομικού καπιταλισμού και της αλόγιστης χρήσης των χρηματοοικονομικών προϊόντων κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Μια κρίση με καταστροφικές συνέπειες, που μπορούν να αποτελέσουν όμως και την αρχή μιας νέας ανάπτυξης (δημιουργική καταστροφή), και να δώσει μια νέα μορφή στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα. Η επιστροφή του κράτους στα δύσκολα, η αδυναμία των διοικητικών ομάδων να πετύχουν όταν έχουν μόνο κερδοσκοπικούς βραχυπρόθεσμους στόχους, και το απρόβλεπτο των αγορών θα είναι μερικά από αυτά που θα πρέπει να κρατήσουμε από την παρούσα κρίση και να τα αξιοποιήσουμε ως εμπειρία και γνώση για να βελτιώσουμε το παρόν και το μέλλον.

Μπορεί να αποτελέσει η ελληνική κεφαλαιαγορά μοχλό ανάπτυξης;

Η κατεχόμενη αποστολή της αγοράς είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης. Όμως, όπως και άλλοι τομείς της οικονομίας βρίσκονταν και συνεχίζουν να βρίσκονται σε λάθος δρόμο, έτσι και το χρηματιστήριο έχασε τον προσανατολισμό του και το σκοπό του. Είναι μια ευκαιρία να επαναπροσδιοριστεί η στρατηγική της ελληνικής κεφαλαιαγοράς, να βγει από τις διαδικασίες του πρόσκαιρου κέρδους και να υιοθετήσει τακτικές τόνωσης της επιχειρηματικότητας. **Σ**